

meznih ljudij, večina rodov in ljudstev z vso silo opira. Mi in naši privrženci se bomo „neznanstveno“ napre, preživljali v popolnem zdravju, močni v duhu in sklepu „neznanstveno“ nas ne bode bolezen obiskala, ali pa, ako smo se je nalezli, jo bomo kmalu izgubili, „neznanstveno“, — od tega svetà, kakor luč, koje stenj je dogorel, ne pa kakor ona, koja veter sem ter tje piha in jo slednjič prerano ugasne.

Mogoče je, da bomo neznanstveno to znanost, s koje se ponašamo, sami preživeli. — Naj živi znanost, le vprašanje je, ktera? Ali pravo zdravilo znanstvo t. j. znanstvo npravnega, srečnega življenja, ali pa ona prevzetna znanost, radi ktere zdravniki mučijo živali in oni, ki stavijo osepnice, ktera, mesto da bi se sama po naravi vedla zahteva, da se ta po nje ravna, ktera palčnice pritrjuje in jo hoče s pomočjo nožev, klešč in strupa prisiliti, da resnico pové, koja resnico mi prostovoljno od nje izvemo.

Prihodnjost kmetijstva.

Tudi v tem obziru že v početku zavrne vsak prazen ugovor, bodi si proti našemu uku, bodi si proti naši veri. Nekateri vprašajo, kaj pa bode iz kmetijstva živinoreje in ribarstva, ako začnemo drugače živeti?

Mi pa vprašamo: Ali je sedanje kmetijstvo s kulturo sladkega korenja in cikoriije, z rejo pitane živine in žganjem spojnih pijač kaj tako koristnega, izvrstnega in nedotakljivega?

In kdo je še kdaj pri zboljških in obnovitvih vprašal: Kaj bode iz tega in onega? Kaj bode iz voznikov, ako se bode blago prevažalo po železnici in parobrodih, kaj bode se zvezo čez gore, ako se napravijo podzemeljska pota. Kaj bode iz predpravic stanov, ako bode pravičnost zahtevala svobodo in državljansko enakopravnost?

Ali naj tudi kadenje tobaka in pitje žganja priporočamo zato, ker se toliko ljudi s prodajo te stvari preživi? Kmetija se bode ravno na ta način časoma predru-gačila; obdelovanje vrtov se bode vedno bolj in bolj širilo, kajti dokazano je, da, ako se ljudstvo vedno bolj in bolj množi, se poljedelstvo predru-gači, kajti množenje ljudstva spodrija vedno in nepremenjo klavno živino in pašo in če ljudje ne bodo preje do boljšega spoznanja dospeli, se bo vegetarizem vsled okolščin siloma povzdignol. Potem bodo pa tudi velika mesta — te vodene glave — držav — v svoji neprimerno nagli množitvi odjenjala in šla rakovo pot. Sicer pa tudi drevesa ne rastejo do neba. In tudi naša stvar je le drevesec, ktero počasi pa ravno raste, kakor hrast in bode svoj čas daleč okoli sebe svoje senčnate veje prostiralo. —

V obče človeški-gospodarski-socialni blagoslov vegetarizma.

Pravimo, da ima vegetarizem v sebi moč nas zdravje in močnejše, krotkeje in srečnejše storiti. In ravno zato, ker ima tak mogočen upliv, je najvažnejše sredstvo

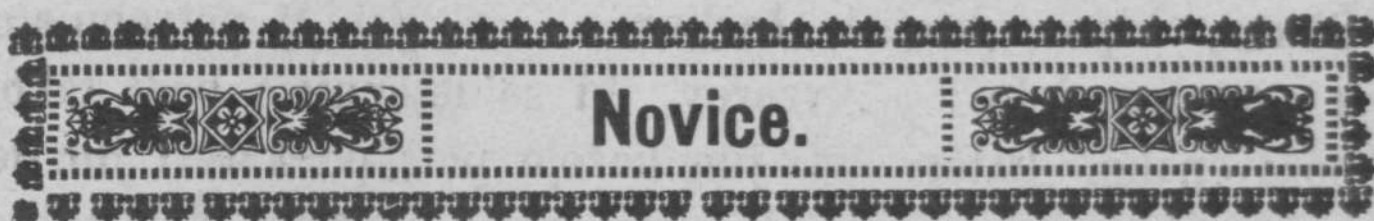
v gospodarskem in socialnem obziru, kajti to kar splošno za razcvit vsega ljudstva in vsakega posameznika velja, velja tudi za družbo in za ljudstvo in postane vsled svobodnih mislij ali pojedinčevega delanja, življenja polna in oživljena zgodbinska resnica. Ako vegetarijanec ložej več časa in bolj z veseljem dela, ako ga njegova zadovoljnost z malimi nečimurnostimi in zapravljanja njegovih zaslužkov in njegovih telesnih in dušnih močij ako ga treznost volje od neugodnih trenotkov in skušnjav z neko sigurnostjo odvraca, ako je po sredstvu primoran vsa dobra dejanja in dela zasé in za provspeh drugih, za duševno in moralno žlahtnejše skrbeti; ako je zdrav na telesu in na duši, so to prednosti prve vrste zanj, kakor tudi za družbo; vže s tem bi bil ta velik socialen namen vegetarizma tako dokazan, da bi ga države in družbe radi ohranjenja samega sebe in radi svojega napredka moralo na vse moči podpirati in ljudstvu, visokim kakor nizkim slojem vegetarične gostilnice napraviti, v kojej bi se bolje nego povsod za majhen denar postreglo. —

Gospodarska korist vegetarizma.

Socialna zla in njih odprava.

Gospodarske koristi vegetarizma so neizrečeno velike, socialno važne in pomembne.

Veliko socialno zlo je, ako se ne le posamezne, temveč celi razredi ljudstev z dohodki svojega dela ne morejo preživeti, ali pa ako se le težko preživljajo. To se pa odstrani na dvojen način in sicer, ako se plačilo za delo poviša, ali pa če se dotično plačilo na boljši način vporabi ali pa oboje skupaj. — Tukaj hočemo govoriti le o slednjem, prvo samo mimogrede omenivši. Mi zahtevamo, da so plačila vsaj taka, da se delavec se svojo družino ne-le zadostno preživi, temveč tudi, da biva v zdravem stanovanji, da se snažno oblači in da si pribavi sploh vse ono, kar je pravemu in primernemu življenju potreba. Besedo „delavec“ pa si mislimo v najširjem pomenu. Vsakdo, kateri s svojo močjo in se svojo vrednostjo družbi ali gospodarju pošteno služi je delavec. Naj se dela s telesno ali z dušno močjo, on je vendarle služabnik velike družbene skupščine in pridobi s tem pravico, da more zahtevati, da ga društveniki varujejo in dostojno prežive. Iz navedenega sledi točno, da ne moremo se strinjati s zahtevkom, da se ne bi mezde ali plača delavcu tolikanj vravna le, da jim je dostojno življenje zajamčeno.

— Osebne vesti. Zdravnik g. dr. Tomo Zarnik je imenovan okr. zdravnikom v Zagorju. — Pri ljubljanskem magistratu so imenovani oficijal g. Fran Barle mestnim registratorjem, kancelist g. Friderik Košir oficijalom, praktikant g. Ivan Završan kancelistom, pomožni uradnik g. Anton Kessler pa pisarniškim praktikantom, — Kancelijski po-

močniki gg Balt, Bebler in Jos. Mohorčič v Ljubljani ter Fr. Urbančič v Kranju so imenovani sodnimi kancelisti prvi za Idrijo, drugi za Kozje in tretji za Žužemperk.

— **Cerkvene vesti.** Ekspozit pri Sv. Joštu č. g. Fran Finžgar je imenovan mestnim kaplanom v Škofji Loki.

— **Premeščeni** so č. g. Josip Nagode iz Boštanja v Jaro pri Kostelu, in č. g. Anton Zore v Jari pri Kostelu v Boštanj

— **Odlikovanje.** Pristav tobačne tovarne v Ljubljani g. Alojzij Hlavaček je dobil črnogorski danilov red.

— **Odličen gost.** V Ljubljani se mudi ruski vseučiliški docent, gosp. Konstantin Radčenko, da študira narodpisne in književne razmere Slovencev.

— **Konfiscirana resolucija.** Na shodu v Ponikvi ob južni železnici, na katerem je poročal dr. Sernec, je bila sprejeta resolucija glede celjske policije. „Domovina“ je to resolucijo natisnila, a državno pravdnštvo jo je konfisciralo.

— **Okrajno sodišče v Kobaridu.** Te dni je bila razglašena naredba pravosodnega ministra o ustanovitvi okrajnega sodišča v Kobaridu.

— **Petindvajsetletnico** svojega službovanja kot nadučitelj okoliške šole v Mariboru je dne 2. t. m. praznoval g. Mihael Nerat. Na mnogaja leta!

— **Kmetijska družba kranjska.** Kakor smo že naznanili, je občen zbor določen na dan 26. oktobra ob 9. uri dopoludne v telovadnici Narodnega doma. Pozivljamo zlasti vse člane, ki imajo kaj razuma in srca za kmetijski stan in njega resnične potrebe, naj skrbe, da se mej ljudstvom razbistrijo pojmi o nalogah kmetijske družbe, da ne bode slušalo tistih, ki ščujejo proti družbi in hočejo vse delovanje prevrniti. Kranjski kmetovalec bi se še britko kesal, če bi pomagal iz kmetijske družbe napraviti veliko konsumno društvo.

— **Obrtno nadzorništvo.** Graška „Tagespošta“ javlja da se namerava teritorialna razdelitev obrtno-nadzorniških okrožij tako premeniti, da postane Štajerska zase posebno okrožje, Kranjska in Koroška pa se ločita od Štajerske in se združita v posebno okrožje

— **Nova poitalijančevalnica.** V Kmetih, popolnoma hrvatski vasi blizu Umaga, je „Lega nazionale“ ustanovila laško šolo. Veseli se, kralj Umberto!

— **Obsojen napadalec.** Celjsko sodišče je te dni obsodilo hlapca J. Leskoška na 14 dni v zapor, ker je povodom obiska Čehov v Celju napadel medičarja g. Pokorna, ga pobil na tla in ga oropal preiskavši žepe in ukradši mu neke ključe.

— **„Corriere di Gorizia“,** strupeni goriški list, je nehal izhajati, da mu ni treba plačati troškov pravde, katero je imel ž njim slovenski duhovnik Budin.

— **Občinske volitve v Slavini.** Pri volitvah, ki so se vršile 5 t. m. je zmagala narodna stranka.

— **Odvetniška zbornica kranjska** je imela 5. t. m. izredno plenarnosejo, na kateri je sklenila odločen protest proti odredbi graškega višjesodnega predsedništva v zadevi odmerjenja odvetniških troškov.

— **Žrtev celjskih izgrediv,** učitelj g. Gostinčar je bil te dni izpuščen iz preiskovalnega zavora. Držali so ga v ječi skoro dva meseca. Prej tako krepki mož je silno oslabil. V Žalcu so ga sijajno sprejeli in tudi pri dirki v Ljubljani so mu priredili velike ovacije.

— **Vodja ministrskega predsedstva** se je te dni posvetoval z raznimi voditelji političnih strank o položaju in mej drugimi tudi z namestnikom dež. glavarja na Štajerskem dr. Jos. Serncem iz Celja z dr. Susteršičem, Berksom in Robičem.

— **Slovenskim novinarjem!** Z Gorenjskega pišejo „Edinosti“: „Leto 1899 moremo mi Slovenci že sedaj zapisati mej neugodne, celo usodno. Hudo, le prehudo so nas zadeli razni dogodki; ali naravnost ali posredno: Mej najžalostnejše in najusodnejše pojave našega javnega življenja pa moramo uvrstiti srditost v polemikah mej našimi časniki. Ako je to leto nemirno, je pač glavni vzrok temu v časnikih naših. Kdo bi mogel tirjati od poštenega lista, naj zataji svoja načela, ali zahtevati od njega, naj se odpove borbi za svoje prepričanje in svoj program? Pameten človek ne bo zahteval kaj tacega. Ali toliko samozatajevanja bi že smeli zahtevati, da bi bili zmernejši vsaj tam in takrat, kjer boj donaša nevarnost za ukupno slovensko stvar! In pred vsem bi smeli zahtevati, da polemika bodi stvarna in ne osebna! Tudi v boju za načela so meje, katerih ni smeti prekoračiti in ki jih je predčrtala — ljubezen do naroda! In mari ne trdijo vsi da ljubijo svoj narod?! Dobro, toda ta njih najidealnejša mej vsemi ljubeznimi naj se ne kaže samo v zatrjevanjih, ampak v skrbnem izogibanju vsemu, kar bi moglo škoditi oni stvari, glede katere trdijo vsi, da jej služijo! Ali ni žalostno, da nekateri slov. časniki, ki so si v minolih časih stekli velikih zaslug za domovinsko stvar, dandanes često veliko škodijo se svojo srditostjo in — trmo?! Zato je moje uverjenje, da bi morali našim listom na čelu stati izkušeni možje, ki še vedo, česar ne ve mlaja generacija: koliko težkega ukupnega dela, koliko mukotrpnih bojev je trebalo za vsako mrvico slovenske pridobitve. Mlaja generacija ne ve tega, da bi — ako bi bili nekdanji prvoboriteli taki, kakor se jih ona misli in želi sedaj — ne bilo danes ni slovenskih liberalcev in klerikalcev, ampak bi bili veja, ki se suši na zelenem deblu slovanstva! Bratje! Pičlo nam je prirojena politiška in tiskovna svoboda! To malo merico svobode treba da izkoriščamo pametno, to je na korist naroda?! Da, svobodo, kolikor jo uživamo, porabljam za delo na korist onim delom naroda, ki so v nevarnosti za svoje življenje! Te moramo okrepiti, njih moramo rešiti, ako nočemo, da se nam domovinska dedščina ne skrči v — brezpomembnost!! Ne govorimo, da smo že rešili narod in okov tujstva, ker se tu na Kranjskem moremo nekoliko svobodenje — pretepati! Ne, nismo ga še rešili, pač pa se očitno bliža oni usodni trenotek, ki odloči o tem ali ga sploh rešimo in mu zagotovimo svobodo, in to v njega celoti. In ta trenotek naj bi nas ne zalotil — nespametne! Bodimo torej zmernejši v svojih polemikah in pripravljajmo raje narod za velike trenotke!“ — To se popolnoma vjema z zadnjim našim člankom. Tudi ne bomo preiskovali, kdo je kriv te polemike. Toda, če duhovniki psujejo svoje nasprotnike za orangutane itd. potem se pri vladajočih razmerah ni čuditi, če prileti nazaj mrčes. In kaže se, da postane še huje.

— **Ljubljanska velika gimnazija** se je dne 5. t. m. preselila v novo lepo poslopje v Tomanovih ulicah.

— **Višjesodnik predsednik v Trstu.** Dr. Kindinger je postal pravosodni minister. Primorske Slovence in Hrvate skrbi, k'lo da postane njega namestnik. Kandidata sta deželno-sodni predsednik v Trstu Urbančič in višjesodni predsednik v Zadru Gertscher.

— **Pravnikov večeri v Ljubljani,** ki so se bili radi poletnega časa pretrgali, so zopet nadaljujejo. Prvi večer je bil dne 9. t. m. v Narodnem domu.

— **Blagoslovljenje cesarjevega spomenika** v Lukovici, ki ga je postavila lukoviška občina v spomin na cesarjevo 50letno vladanje, se je jako slovesno vršilo zadnjo nedeljo

— **Tukaj!** Na kontrolnem shodu deželnih brambovcev dne 1. oktobra se je brambovcem pod kaznijo zavora dveh dni prepovedalo, oglašati se v slovenskem jeziku.

— **Sestanek avstrijskih zdravniških zbornic** bo letos v Badnu pri Dunaju. Zdravniška zbornica kranjska je določila svojim delegatom primarija dr. Gregoriča.

— **Tridesetletnica.** Prvega oktobra je minulo 30 let, kar je v Avstriji v prometu „dopisnica“, ki se je zelo razširila v svetovnem prometu. Opomniti je, da je Avstrija prva dopisnico izdala in za njo so jo vse vlade sveta posnemale.

— **Nov zdravnik.** Okrožni zdravnik v Krškem, gosp. dr. Geiger se je naselil v Ljubljani.

— **Vipavske občinske volitve** je dež. vlada razveljavila. Nove volitve se bodo vršile še ta mesec.

— **O požaru v Strmci** nam pišejo iz Predjame: Ogenj je nastal ob 2 $\frac{1}{2}$ uri zjutraj in v $\frac{1}{4}$ ure je bila vsa vas v plamenu. Pogorelo je 17 posestnikov. Škoda se ceni na 57.000 gld., kajti ni bilo možno ničesar rešiti, ker ljudje radi velikega ognja niso mogli do velikega vodnjaka sredi vasi, dokler niso prišli gasilci iz Landola. Ali kaj se je zgodilo gasilcem iz Postojne?! Med Postojno in Strmcem je gozd „Bukovo“ kneza Windischgraetza. Od državne ceste v vas Strmec vodi pot čez Bukovo. Od začetka je kake 3 kilometre v klanec, potem pa ravno toliko daljave zopet navzdol do vasi Strmec. Po tej poti so hodili in se vozili naši vrli gasilci iz Postojne. Dospevši do onega klanca so 3 možje stopili z voza — načelnik Ma ija Petrič, Janez Paternost in Pavel Jurca — mené, da preskrbe popred prostor, kamor postavijo svoje gasilno orodje. — Dospevši na vrh Bukovca so jeli teči navzdol. — Kar so zagledali neko žival na cesti. V prvi hip so menili, da je srna, ali kmalu so se uverili, da je — medved kakih 20 korakov pred njimi. Potem so jeli teči, toda le tako hitro, kakor se je zljubilo medvedu. Metali so tudi kamenje v kosmatince. A glej, medved je kmalu napravil — stoj! Postavil se je na zadnji dve nogi ter jim kazal svoje sprednje „pesti“, godrnjaje po svoje. Lahko si mislimo, kako je bilo tem možem pri srečanju. Jeli so trobiti in piskati, a kosmatinec jo je zopet mahal dalje po cesti, oziraje se sedaj pa sedaj. Tako so možje dospeli do kupa suhih drv, katere so zažgali. Mej tem so jih dohiteli drugi gasilci z gasilnico. Vsi so potem korakali v vrsti pred vozom, dokler se ni kosmatinec konečno vendar-le poslovil. Tako se jim je godilo, predno so dospeli v Strmec, kjer so delali deset ur neprenehoma.

— **Protestansko bogoslužje v katoliški cerkvi.** Zagrebški „Katoliški List“ prinaša sledečo črtico: Kako daleč sega smelost protestantska, kaže sledeči dogodek. V obsegu župnije Kindberg na Gor. Štajerskem, je filialna cerkev svetega Jurija. Ta cerkev služi že več nego 800 let katoliškemu bogoslužju. Sedanji tamošnji posestnik Karl Humbert, protestant — cerkev stoji na njegovem zemljišču — dosegel je, da se v cerkvi odslej bogosluži le v protestantskem smislu. Župni urad v Kindbergu se je obrnil na ordinarijat v Gradec. Prokuratura je tožila Humberta zaradi motenja cerkvenih pravic. Sodišče je pa tožbo odbilo. Zdaj se ne ve, kako bo razsodilo višje sodišče, ako pa bo tega odlok tak ko prvega sodišča, tedaj je jasno, da so nastopili za katoliško cerkev v Avstriji žalostne razmere.

— **Dobavni raspis.** C. kr. ministerstvo za domobran namerava potrebščine prihodnjega leta za deželno brambo potom javne dobavne ponudbe zagotoviti. Iz med predmetov, ki je dobaviti se posebno omenja sledeče: Klobuki, rudeči in črni šopi iz žime, 16340 jopic iz volnene tkanine, 23753 ovratnikov, 4053 podkovic s žrebli vred, 7400 usnatih rokovic, 1480 kuhinjskih posod, 6660 lopat za pešce, kože sa bobne, 18788 količkov za šotore, krampi s toporišem, gozdne sekire s toporišem, lopate s toporišem, podbradnice za konje, kljuke k podpradnicam, konjske odeje, štriglje, skrebnece, vrvi za klajo, čebri i, t. d. Kolekovane ponudbe morajo po pred-

pisanim uzorcu najkasneje do 31. oktobra 1899 do 12 ure opoldne dospeti v vložni zapisnik c. kr. ministrstva za domobran. Uzerzi predmetov, ki je dobaviti, se dobe proti plačilu pri skladišču vojne oprave domobrana (Landwehr-Ausrüstungs-Hauptdepot). Razglas, obsegajoč natančne pogoje in zaznamek predmetov, ki jih je dobaviti, ter ponudbeni uzorec leže pri trgovinski in obrtniški zbornici na ogled, katera ga na zahtevanje tudi strankam na ogled pošlje.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** V mesecu septembru 1899 je 151 strank uložilo 20.299 gld. 99 kr. 94 strank vzdignilo 12155 gld. 88 kr., 24 strankam se je izplačalo posojil 9 575 gld.; denarni promet 82 969 gld. 75 kr. Ravnateljstvo mestne hranilnice v Radovljici, dne 1. meseca oktobra 1899.

— **Ravnopravnost!** V Trstu je bil te dni kontrolni shod. Vsa službena naznanila, vojaški predpisi, povelja itd. vse se je vršilo izključno v italijanščini. Ko je neki slovenski rezervist omenil, da ni prav nič razumel, so ga vleкли v zapor, ko pa se je neki laški rezervist oglasil s „qui“, je poslujoči častnik srečno — preslišal to resnično upornost proti najnovejšim strogim in na istem kontrolnem shodu zabičenim ukazom vojnega ministrstva.

— **Učimo se iz izgledov zgodovine!** „Obzor“ in „Hrvatska domovina“ sta začela objavljati daljše poročila o shodu novinarjev v Krakovem, v dokaz, kako potrebna je Slovonom vzajemnost, pišeta rečena lista v uvodu: Spomnimo se izgleda iz zgodovine. Leto 1620. so pri Beli gori Nemci premagali Čehe. Tedaj je Nemec konfisciral imetje 780 čeških plemičev ter je odnesel na Dunaj 35 milijonov v gotovem. Od treh milijonov prebivalcev, ki jih je imela Češka takrat, jih je v letu 1648. ostalo samo še 800.000. Ko je padla Češka, prišli sti na vrsto Ogrska in Hrvatska. Samo 13 let je zadostovalo po padu kraljevine Češke, da sta na morišču padli glavi najslavnejših hrvatskih rodbin: Zrinskih in Frankopanov! Zamislimo se! Razmišljamo in sodimo, kako bi nam bilo tudi sedaj, ako bi mi zapustili Čehe in bi bili oni zopet poraženi od Nemcev, če tudi ne na krvavem, pa na parlamentarnem bojišču!

— **Škandal.** V Rakeku so se pomotoma prodajale neke nemške razglednice, v Krškem pa neki dopisnik „Edinosti“ sploh ni mogel dobiti družih, kakor samonemških!

— **Velik lov na slovenske kmete** hočejo vprizoriti v drugi polovici tega meseca v Velikovcu. Kakor poroča „Bauernzeitung“, bodo tam napravili velik „bauerntag“, h kateremu pride sam baron Rokitsansky iz Gradca! — Slovenski kmetje vedó, kaj je „bauernbund“, vedó, kdo je tisti Rokitsansky in zato vedó, da je njihova dolžnost, izogibati se take družbe!

— **Italijanski realni gimnazij v Pazinu.** Laški listi so že pred meseci naznanjali, da je dobil laški realni gimnazij v Pazinu pravico javnosti in to isto je povedal tudi neki poslanec v istrskem dež. zboru. Zdaj pa se je izvedelo, da ta zavod še nima pravice javnosti, čeprav ni dvoma, da jo kmalu dobi.

— **Slovensko trgovsko pevsko društvo v Ljubljani** je priredilo 12. t. m. v „Nar. domu“ pevski večer na čast svojemu predsedniku g. ces. svetniku Ivanu Murniku. Pri tej priliki je slavljencu izročilo društvo fotografijo pevskega zbora.

— **Velikodušen dar.** Znani slovenski rodoljub v Trstu gosp. Ivan Kalister je daroval „Dijaškemu podpornemu društvu v Pazinu“ 2000 gld.

— **Na umu obolel** je kaplan pri D. M. v Polju č. gosp. Wruss.

— **Nemška kultura.** Ko se je cesar mudil v Celovcu je stal neki slovenski rodoljub ravno nasproti cesarskemu dvorcu. Čim se je cesar pripeljal, je tudi on navdušeno zaklical svoj „Živio!“ „Slava“ seveda „heil“ ne! Ker je bilo v istem trenutku splošno klicanje in je vsak hotel le videti cesarja, se ni nikdo zmenil za slovenske glasove. A čujt, kaj potem. Ko se cesar poda po končanem predstavljanju z dvorišča nazaj v hišo in hoče ravno iti po stopnicah v svoje stanovanje — ga je sicer vse ljudstvo gledalo, a pozdravil ga ni nikdo, in hitro pozdravi omenjeni rodoljub cesarja še enkrat z navdušenimi „Živio!“ Zdaj je bilo, kakor bi strela treščila med gledalce! Najprej se vsa prestrašena obrne neka gosposka „baba“ in vsklikne besedo, podobno besedi „windisch“ — ali pa „schimpfen“. Tudi drugi so se obrnili, a ker je cesar ravno šel navzgor, so hitro začeli vpiti svoj „hoch“ — naš rodoljub pa „Slava“ in „Živio!“ Ko je cesar odšel in je pojenjalo vpitje, se spomnijo ljudje, posebno nekateri ulje požarne brambe, „zločinstva“, ki se je zgodilo ravno prej. Posebno eden se je začel ogledovati po okolistoječih, bržkone, da bi našel „predrzneža“, ki se je upal v „nemškem“ celovškem mestu pozdraviti svojega cesarja v slovenskem jeziku. Gleda in gleda, nazadnje obstoji njegov pogled na rodoljuba in srpo ga začne meriti, a ta je koj uganil, kaj hoče mož, ki ni imel tam drugega posla kakor braniti ljudem na cesti. Mirno ga Slovenec pogleda in pravi: „Ja, ich hab's gerufen!“ — Ko bi mi bilo mogoče, slikati vam obraz precej dolgega in širokega gasilca pri teh besedah — s kratka: kazalo se je v njegovih potezah vse sovraštvo, ves srd nad „bindišarji“, ko je z neizrekljivo zaničljivostjo rekel: „So, Sie haben gerufen!“ — Zdaj so se začeli vtikati vmes tudi drugi brambovci, a govorili so bolj tiho, tako da je imenovani domoljub čul sledeče stavke le na pol: „Ist so selten unter uns (cesar) und noch da wird er beleidigt“, — ali: „Wenigstens hier in Klagenfurt . . . Schweinstal so was . . .“ itd. Naš mož je nekaj časa mirno poslušal zabavljanje, ko se mu je pa dosti zdelo, stopi pred onega ki se je prvi oglasil in mu reče: „Was wollen denn die Herren! Wenn der Magyar in magyarischer, der Italiener in italienischer Sprache den Kaiser begrüßen darf, warum sollte ich ihn nicht in meiner Muttersprache begrüßen dürfen?!“ Na to reče gasilec: „Hätten's Ihnen a deutsche Mutter genommen!“ Zlaj mu jo pa naš narodnjak krepko zasoli ter pravi: „Sie Herr, Sie haben schon graue Haare und grauen Bart, aber Bildung haben Sie keine!“ — Nobeden ni odgo oril na to kaj, samo besede: „Windische Mutter“ so donele gospodu še na uho. Še nekaj časa je naš rojak ostal na mestu, ker bi bil rad zvedel imena teh nemških „olikancev“, a ni se mu to posrečilo, zato pa se je spozabil nek možak tako daleč, da je izustil besede, katere so vredne, da si jih Slovenci zapomnimo za vselej: „Da thun sie (Slovenci) provocieren, und dann wundern sie sich, wen sie hier und da Eins auf's Dach bekommen!“ Na to se hitro oglasi drugi: „Wenn ich dorten gestanden wäre, hätte ich ihm Eine heruntergehaut!“ Vse to se je zgodilo v soboto 16. septembra pred cesarskim dvorcem v glavnem mestu, na tretjino slovenske dežele, o belem dnevu! Pokazala se je zopet enkrat blažena nemška „omika“, t. j. nemška nestrpnost in sovraštvo do vsega, kar se imenuje slovensko!

— **Obsodba primorske politike.** „Fremdenblatt“ je 10. t. m. dementiral vest „Slovenskega Naroda“, da novo ministrstvo odobrava proti Slovincem in Hrvatom naperjeno politiko grofa Goëssa. Naravna posledica tega bi morala biti, da odstopi grof Goëss, ker ni mož, ki bi mogel voditi drug sistem.

— **Bivši šolski nadzornik dr. J. Gobanc** †. Dne 29. sept. popoldne je umrl v Celovcu umirovljeni c. kr. deželni šolski nadzornik koroški, dr. J. Gobanc, star 69 let. Zadnja leta je bil vedno bolan. Pogreb je bil 1. oktobra po-

poludne z običajno uradno udeležbo. Znano je stališče dr. Gobanča do Slovencev, o katerih je nekoč izjavil, da na Koroškem nimajo pravice do obstanka. V tem smislu je tudi deloval in vzgajal ter „nadzoroval“ učitelje.

— **C. kr. trgovinsko ministrstvo** je trgovski in obrtniški zbornici poslalo „posebne pogoje glede dobave oblek in potrebščin za vojno opravo za c. kr. deželno brambo potom javne konkurence od leta 1899“ in naznanilo, da se vsled tega ponudbeni zvezki od leta 1889 razveljavijo. Nove pogojne zvezke je proti plačilu dobiti v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju. Pregledajo se pa lahko tudi v zbornični pisarni v Ljubljani.

— **Nalivi.** Na Goriškem in na Vipavskem je deževalo v petek in soboto tako močno in vzdržema, da že ne pomnimo kaj tacega, Narasli so hudourniki, potoki in reke do take sile, da so provzročili po celi deželi prav mnogo škode. V goratih krajih je deževje pokončalo obilo sena in drugih pridelkov, drugodi po vinorodnih krajih, koder še niso bili potrgali, je dež razpočil mnogo grozdja, da trgatev nikakor ni taka kakor so pričakovali. Koren v Gorici je bil narasel in bati se je bilo, da bo tako kakor zadnjič. No, k sreči se to ni zgodilo, pač pa je ob hišah na Placuti vendar provzročil nekaj škode. Na Goriškem je še v soboto po noči voda bobnela kakor iz takega slapa. — Najhuje menda je bilo po Vipavskem. Vipava je bila izstopila, da so bile na več krajih hiše pod vodo in ljudje so bežali na višje. Pri Butajah je odneslo most, v Biljah je pokrila voda malin ter se razširila na sploh tako, „da že kakih 35 let ni bilo kaj takega“, kakor je nam pravil star mož, doma blizu Renč. Govorilo se je po Gorici, da Vipava je odnesla tudi prvaški in mirenski most, kar pa ni res. V nedeljo se je pa zjasnilo.

— **Pivo in vino konsumnih društev.** Upravno sodišče je sklenilo, da konsumna društva pivo in vino v odprtih posodah samo tedaj smejo svojim udom odajati, ako imajo koncesijo za gostilničarski obrt.

— **Novo sredstvo zoper trganje.** Znani urednik „Kneippblätter“, naš rojak, je iznašel sredstvo zoper trganje vsake vrste. Mnogo spričeval in priznanjih pisem, kateri so nam nam razpolago, potrdijo njegovo iznajdbo popolnoma.

— **Umrta** je na Vrhniki veleposestnica gospa Marija Jelovšek.

— **Poskušen samomor.** Umoboljni visokošolec g. M. Švigelj v Ljubljani se je te dni vstrelil v glavo in se težko ranil. Oko mu je popolnoma izteklo, vendar je upati, da okreva.

— **Samomori** V Dolgi Poljani pri Budanjah se je 30. m. m. obesil 66letni oženjeni posestnik Fran Žgavc. Menda se mu je bilo zmešalo. — V Bistrici pri Št. Rupertu se je dne 30. t. m. obesil posestnik Josip Zajc. — V Ložu se je poskusil vstreliti čevljar Anton Premrov, v Laškem trgu pa gostilničar Horiak.

— **Slepar.** Cunjar Egidio Leonardo iz Režije na Beneškem je trgovcu Jegliču iz Jesenic izvalil 820 gld. ter zbežal z njimi na Koroško, V Trbižu so sleparja prijeli in dobili pri njem še ves denar.

— **Požig.** Na Glincah pri Ljubljani je te dni zgorel kozolec Franca Štebija. Ogenj je prouzročil 500 gld. škode. Orožniki so aretovali ključavničarskega pomočnika Jos Krepevnika, na katerega leti sum, da je ogenj namenoma sanetil.

— **Poboj.** Minoli teden so se v Trebnjem v neki gostilni sprli k vojakom odhajajoči kmečki fantje. Tepli so se s stoli in konec je bil, da je dobil A. Kolenc iz Gornje vasi globoko rano na vratu, A. Hlade na glavi in v trebuh in I. Gole na roki. Prva dva so morali prevideti, ker sta ranjena na smrt.

— **Požar.** V ponedeljek je gorelo v Šmihelu pri Žužemberku. Vsa vas je bila v ognju.

— **Ruska carska dvojica** je potovala iz Kodanja v Darmstadt kjer ostane štiri tedne. Pripoveduje se, da se snide nemški cesar Viljem s carjem Nikolajem II. na nemških tleh. — Najbrže bode zopet igral — šah!

— **Prvi znanstveni kongres italijanskih katolikov.** V mestu Como, v Collegio Gallio v Italiji, obdržava se zdaj prvi znanstveni kongres italijanskih katolikov, kateremu je predsedoval škof mnsgr. Valtré di Bonza, upravitelj kongresu pa je bil profesor Toniolo. Udeležnikov je bilo okoli 200, med temi mnogo lajkov. Kongres se je najprej pečal s konstituiranjem odbora, s pravili in se je z vsem naslanjal na uspehe katoliškega kongresa v Freiburgu leta 1897. Kongres je izrazil željo, da se zamore kmalu prirediti v Rimu internacionalni znanstveni katoliški kongres. Kongres je razvrstil svoj program sledeče: filozofija in verska znanost, pravo in sociologija, prirodoznanstvo, povest, jezikoslovje.

— **Garibaldi v južni Afriki.** Kakor pišejo italijanski listi, se je Garibaldi ponujal transvaalski vladi, da ji priteče se svojimi junaki na pomoč. Ker pa Boeri te veledušne ponudbe niso sprejeli s tako odprtimi rokami, kakor bi bilo pričakovati, izostane akcija Garibaldincev. — Tako italijanski listi. Mi pa bi dejali, da Boeri tiste slavne junake poznajo prodobro že iz prejšnjih nastopov na vročih afriških tleh. Ta tla so tako vroča, da vročekrvni Italijan ne more stati dalj časa na enem mestu, nego mora premikati noge, premikati jih tako hitro, da se gledalcem vidi, kakor da bi junak — bežal. Bodi torej konstatirano zgodovini na ljubo, da so Transvaalci hvaležno odklonili pomč, ponujeno jim od generala Garibaldija in njegovih junaških čet.

— **Ruski car za finske kmete.** Mnogo finskih kmetov je brez lastnega posestva. Zato je določil ruski car, naj se iz državnih prebitkov ustanovi glavica, iz katere naj se kupujejo takim kmetom posestva. Na Ruskem je to mogoče! — Pri nas je vzlasti v goratem delu naše domovine obilo takomenovanih gosačev. Ti nimajo nič svojega. Vendar pa smejo na srenjskem svetu delati laze, imeti kako kozo, ali tudi kravo, da jo pasejo na skupnih pašnikih. Tako se prežive borno, a pošteno. Večinoma pa pomagajo kmetom obdelovati zemljišče. Po pravici lahko rečemo, da so tako gostovi izredno potrebni za gorske kraje. Svoje moči puščajo v zemlji, ki jo obdelujejo drugim. Če pa „gmajno“ občinski svet razdeli, pa nimajo nič pravic. Na enkrat izgube vse in ne čaka jih drugega, če ne morejo več delati dnin, nego beraška palica. Naše postave se niso za te reveže nič brigale. Da se naša vlada v tem oziru ni nič ganila, se razume samo po sebi. Ko torej priobčujemo plemenito dejanje ruskega carja, pristavljamo tudi, da je neobhodno potrebno, da se pri razdeljevanju občinskega sveta prične ozirati tudi na gostove.

— **Italijansko ministrstvo.** V novem uradniškem ministrstvu je samo pet pravih ministrov, a štirje izmed njih so Italijani. Grof Clary je rojen v Benetkah, dr. pl. Kindinger v Milanu, dr. pl. Wittek tudi na Benečanskem, dr. Körber pa v laškem Tridentu!

Jedna poskušnja zadostuje, da se prpričamo, kako nevarna sovražnica našim živcem in našemu sreču mora biti bobova kava. Preiskave najznamenitnejših poznavateljev človeškega telesa in zdravnikov so dokazale, da povzroča neki posebni kavini strup, zlasti ako se enakomerno po malo uživa, počasno, gotovo oslabljenje živcev in velika nevarnost za življenje in zdravje. Bobovi kavi naj se primeša s početka jedna tretina Kathreiner-Kneippove sladne kave, pozneje naj se vzame polovico bobove in polovico Kathreinerjeve sladne kave, in kava postane z to primesjo ne le okusnejša, milejša in prijetnejša,

ker ima Kathreiner-jeva sladna kava sama duh po bobovi kavi, temveč z njo se odpravijo popolnoma vse zdravju škodljive lastnosti bobove kave. Poskušnja se napravi prav kmalu. Kdor je pil le nekaj časa Kathreinerjevo sladno kavo namešano z bobovo kavo, ne more sploh nič več prenašati bobove kave, skuhane na kak drug način. Ustavlja se temn odločno človeško telo, ki se je odvadilo kavinega strupa. Največji živčni nemir, bijenje srca in nesposobnost spanja so določena znamenja, kako silna nevarnost je tukaj skrita, in kateri izpostavljati se gotovo nihče več noče, ako je enkrat že to poskusil.

Loterijske srečke

V Lincu dne 7. oktobra t. l.: 7. 39, 53, 1, 58.

V Trstu dne 7. oktobra t. l.: 59, 17, 85, 6, 86.

V Pragi dne 11. oktobra t. l.: 5, 61, 71, 85, 64.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 30. septembra 1899. Pšenica 9 gld. 18 kr., rž 7 gld. 10 kr., ječmen 6 gld. 20 kr., oves 6 gld. — kr., ajda 8 gld. — kr., proso 8 gld. 50 kr., turšica 6 gld. — kr., leča 10 gld. 50 kr., grah 9 gld. 50 kr., fižo 9 gld. 50 kr. Vse cene veljajo za 100 kilog.)

J. Blasnikova tiskarna

v Ljubljani na Bregu št. 12

se priporoča sl. občinstvu v izvršitev vsih tiskarskih del, kot: knjige, brošure, okrožnice, naslove na pisma, pisma, kuverte, račune, vizitnice, cenike, jedilne liste, programe za veselice, naznanila (plakate), itd. itd.

Tudi izvršuje edina v Ljubljani litografska dela v eni ali večih barvah.

Vse po najnižji ceni okusno in hitro.

V zalogi ima mnogo knjig za mladino ter razne muzikalije.

Cenik se pošlje zastoj in poštne prosto.

Žlahtno sadje.

Kupi se na debelo le žlahtne in zdrave jabelka, hruške, breskve itd.

Ponudbe z naznanilom cene za meterski cent uaj se pošljejo pod naslovom:

G. K. 7550 na Haasenstein & Vogler (Paulus & Comp.)

Budapest.

(2)